

PIE
S
JOVES

678 DENOMINATIUS

CASSANENS DE SEGLE XX

INICIACIÓ de RECERCA JOSEP VIXÀ

A Abatut. Abandonat. Abella. Abreviat. Advocat de la merda. A la nyós. Agutzil. Aiet. Alu arà. Amadeu dels gats. Americano violat. Amorós. Àneqa. Aprenent de Senyor. Artillera. Astronauta. Artista. Avions. Azaña.

B Badala. Badel. Badora. Bailarina. Balbino. Balelo. Bandit. Banqué. Banyes. Barai. Barbeta. Bardalet. Bardal. Bareia. Bargas. Barquero. Barrabàs. Barrabola. Barrejat. Barretina. Barrina. Barrombo. Barfols. Bas. Basses. Bassets. Bastino. Batadàn. Batella. Beba. Belluya. Benet Pintor. B.

B Bisansó. Bisbe. Bill.

B Bord. Bordoí. Burra.

B Bunet. Busqueta.

C Caçat. Caje. Calà del Raval. Cama. Camboi. Canet. Ca. Quarlà. Cap de Xai. Carrater de la Coma. Castió. Cavall. Ca. Colom. Coloreu. Co. Sastre. Cotorra. Cru.

D Dame. Decaiqui. Delitu. Dentetes. Deu gràcies. Desestrós. Déu. Dinamita. Dinamos. Disgustat.

E Escampat. Escanyagats. Escarhal d'or. Escarrà. Escura Xemenie. Espudanyer de Cald.

E Espatllat. Esperrucat. Espinet. Estrella.

F Falivet. Faluga. Fangio. Fantasma. Falua. Fava. Felix. Ferninan. Ferrema sset. Ferre Pobre. Ferreira. Fesol. Fiduer.

Classificació dels noms de Cassà

Per Clara Trallero i Caldas

Agraïments

Per realitzar aquest treball ha calgut la col·laboració de molta gent, i des d'aquí vull donar les gràcies a tots aquells que m'han ajudat, m'han aconsellat i assessorat, m'han proporcionat material gràfic i sobretot m'han regalat una estona del seu temps:

Josep Arbossé (ca la Lluna); Montserrat Artau (ca l'Artau); Narcís Artau (can Castelló); Família Basart; Rosa Bigas i Ramon Caldas (can Vila de les Carretes); Esther Caldas (can Vila); Maria Carreras; Conxita Casadevall (cal Tarlà); Dolors Coll; Modesta Cristià (can Cristià); Neus Dalmàs (can Parlavà); Joan Dausà (Can Dausà); Maria Ferrer (Maria de les Mitges); Maria Dolors Godoy; Marcelina Isern (can Misèria); Angelina Llach; Joan Maymí (cal Sillé); Quim Massa; Amadeu Miquel; Manel Miralles (can Miralles); Pere Reverter; Maria Paradedà (can Barbeta); Quimeta Pascual (can Postilló); Mercè Puig i Enric Vila (can Quevedo); Maria Puig (can Brunet); Maria Gràcia Puig (ca la Xarxa); Joan Rabassedes; Pere Reverter; Maria Riera (can Bellaneda); Joaquina Ros; Narcisa Roura; Maria Salgas, Josep Salgas, Jordi Otero i Quimeta Salgas (cal Sastric); Maria Dolors Saura; Joaquim Tolosà (ca la Gorrista); Lluís Ubach (cal Cabrer); Jordi Vilahur (can Vilahur); David Moré (arxiver de Tossa i especialista en la matèria); als meus pares, Josep Trallero i Anna Caldas (can Vila); i per últim, al meu tutor, en Jordi Vila (can Quevedo) que ha sigut qui més m'ha ajudat, i aconsellat.

També voldria donar les gràcies a la Biblioteca Municipal i a l'Arxiu de Cassà, per haver-me fet les coses més fàcils, i aconseguir-me el material bibliogràfic que necessitava.

Quan un home que passava pel carrer preguntà a en Lluís Ubach de cal Cabrer on podia trobar el senyor Crous, aquest se'l va mirar amb cara estranya i digué que no sabia de qui li parlava. Un cop l'home hagué marxat, el nen entrà a casa i preguntà al seu pare si a ell li sonava aquell cognom, i el pare, sortint a fora per veure si encara podia trobar el pobre home, exclamà:

– Sí, home! Però si és el veí, el de ca l'Orejes

A través d'aquesta anècdota podem veure que els motius, malnoms i noms de casa eren una part essencial en la comunicació de la vila, ja que es coneixia més la gent pel seu motiu que no pel seu nom.

Inevitablement, però, els temps canvien, i tots aquests motius, malnoms i noms de casa, que han estat fins ara tan arrelats i presents en la cultura tradicional dels pobles comencen a desaparèixer a mesura que la societat evoluciona i el ritme de vida de la gent i la manera de relacionar-nos uns i altres canvien. És per això, i per les ganes que tenia de saber més coses sobre el meu poble que vaig decidir fer aquest treball, ja que penso que no podem permetre'ns deixar passar les oportunitats, cada cop més escasses, que encara ens queden de plasmar com era la vida i la gent d'una època que ara s'està "extingint".

L'objectiu d'aquest treball és, doncs, com ja he dit, el de preservar aspectes de la tradició oral i de la vida popular de Cassà, a base de recopilar informació sobre els motius, noms, malnoms i noms de casa de la seva gent (origen del motiu, família, negocis, anècdotes, etc.) i establir-ne una

Can Berdalet, Ca la Lluna, Can Parlavà, Can Sastric, Cal Siset... noms de cases de la plaça Petita que han anat desapareguent (AMCS/Col·lecció Joan Maymí i Coloreu. Autor: Àngel Toldrà Viazo).

relació per tal que aquesta informació es pugui consultar amb facilitat i no quedi oblidada.

Abans de començar a treballar-hi directament m'he documentat buscant llibres relacionats amb la temàtica dels motius, que parlin de maneres de classificar-los i on pugui veure estudis fets a altres pobles que em serveixin de model i m'ajudin a guiar-me.

El següent ha estat el pas a la pràctica, en què primer he hagut de delimitar la zona sobre la qual faria l'estudi, agafant les places i carrers més centrals i, per tant, els més vells del poble, ja que són els que tenen més antiguitat i per tant són els més rics pel que fa a cultura i tradició populars. Són els següents:

Carrer Ample

Baixada de les Barraquetes

Carrer dels Dolors

Carrer de l'Estació

Carrer Germà Agustí

Carrer Major

Carrer de la Mel

Carrer del Molí

Carrer d'Ocata

Carrer del Puigcugul

Carrer del Raval

Carrer Rvnd. Gabriel Garcia

Carrer Rvnd. Joaquim Bosch

Carrer de Roscada

Plaça de l'Avenir

Plaça de la Coma

Plaça del Dr. Botet

Plaça Petita

Plaça de St. Pere

Travessa de la Coma

Llavors he buscat gent gran que hi viu o hi va viure, i que per tant coneixia bé la gent que hi vivia (com es deien, a què es dedicaven, peculiaritats del caràcter, anècdotes, etc.), o bé gent no tan gran però amb coneixements del tema. Un cop fet això m'he dedicat a anar casa per casa fent entrevistes i recopilant informació, que he anat guardant i classificant en una taula de dades electrònica, per tal de facilitar-ne la posterior manipulació.

Realitzant un treball d'aquest tipus mai pots estar segur d'haver aconseguit el màxim d'informació que hi ha sobre algú, contínuament vas descobrint coses que no t'esperaves, o les persones entrevistades afegeixen informació que no es van recordar de donar-te. És per això que no he esperat a tenir absolutament totes les dades per començar a treballar-hi, sinó que al cap de poc he iniciat el redactat de la relació alfabètica de motius, renoms, noms i noms de casa, situant-los en mapes que en faran més fàcil la posterior localització (atesa la manca d'espai en aquest treball només hi ha els mapes del C/ Germà Agustí, el C/ de l'estació i el C/ Ample).

Un cop fet això s'arriba a l'últim pas, que és fer un estudi i una anàlisi de les dades recollides a dos nivells: el morfològic, on l'interès recau en els canvis gramaticals, i el temàtic, que es centra en el significat i el perquè del motiu.

Els noms

L'onomàstica

L'onomàstica és la branca de la lingüística que estudia els noms propis, tant els de persona (antropònims) com els de lloc (topònims).

Aquesta ciència va néixer a mitjan segle XIX i es va anar consolidant a poc a poc fins a convertir-se en una disciplina autònoma.

L'antroponímia

L'antroponímia és una branca de l'onomàstica que se centra en l'estudi dels noms propis de persona i n'investiga l'origen, la motivació i el significat. Dins de l'antroponímia trobem uns subgrups bastant antics que ens permeten classificar aquests noms propis, i que van sorgir de la necessitat de poder diferenciar les persones que es deien igual.

Prenoms: Nom individual que precedeix el cognom. Els diferents prenom han anat canviant al llarg dels segles (antigament no hi havia la diversitat de noms que hi ha actualment) per diversos motius com, per exemple, el fet que moltes vegades ja no es posa el nom de l'avi o d'algun altre familiar, cosa que facilita la diversitat de noms en comptes d'anar repetint sempre els mateixos, la influència d'altres països, etc.

Cognoms: El cognom té els seus orígens a l'edat mitjana, en què per diferenciar les persones s'afegia al nom un indicador d'una qualitat física o moral. De la mateixa manera també es feia constar al costat, el títol nobiliari, el nom propi de l'ofici o la professió. A la baixa edat mitjana, l'ús del segon nom avançava cada vegada més fins a convertir-se en hereditari, i d'aquesta manera sorgeix el cognom, que és transmès de pares a fills.

Renoms i sobrenoms: Aquests dos termes són sinònims, i comparteixen orígens amb els cognoms, amb la diferència que no tenen el caràcter personal de què gaudeix el cognom, sinó que s'utilitzen per a fer una classifica-

Recull de noms de Cassà, iniciat per Josep Nin i continuat per Joaquim Tolosà (Procedència: Joaquim Tolosà Xirgo cedit per M. Àngela Llach Solana)

ció més extensa en l'espai i el temps. El sobrenom s'afegeix al nom d'una persona per a distingir-la d'altres amb mateix nom i fins i tot amb el mateix cognom. El renom surgeix de l'atzar i evoca comportaments, actituds, característiques, etc., de la persona que el porta, i cada denominació porta implícita una explicació, tot i que freqüentment, les persones desconeixen la gènesi de renom amb què són designades.

El sobrenom és també un instrument utilitzat per dir obertament tot allò que la censura social no permet, sense tenir en compte ni l'ordre social ni el familiar, i a més el fet que sigui anònim en facilita la difusió. També s'utilitza per establir una frontera entre el grup i el foraster, ja que els renoms no són coneguts públicament, sinó que estan arrelats en la tradició de la gent que els utilitza, i només són entregats als forasters al cap de molt de temps.

Motius: Sobrenom, especialment aquell que es passa de pares a fills i que, en general, no és ofensiu. És usat sobretot als pobles.

Malnoms: Sobrenom posat a algú pres d'alguna qualitat, algun defecte, algun vici, etc. En la majoria de comarques aquest terme és emprat per a designar renoms ofensius o despectius. Tot i així en certes regions s'utilitza com a sinònim exacte de renom o motiu. Els malnoms també poden classificar-se segons el seu origen, és a dir, si són malnoms descriptius (ocupació professional, caràcter, característiques físiques i psíquiques, etc.), procedents de topònims, de noms i cognoms, onomatopèics, etc.

Noms de casa: Motiu que serveix per a designar una casa de manera popular i coneguda pels habitants de la regió.

La toponímia

La toponímia és la branca de l'onomàstica que estudia els noms de lloc

(accidents geogràfics, carrers, nuclis de població, etc.) i en cerca l'origen a través de la documentació escrita i de la pronúncia oral. A més a més dóna informació sobre l'evolució de la llengua i l'entorn i és una eina indispensable per a la localització en la planificació territorial, mapes i atles, comunicacions, excursionisme, etc.

Proposta de classificació

S'han fet molts estudis i classificacions de renoms, motius, malnoms, noms de casa, etc. Tot i que abunden els estudis locals, el llibre més complet i l'únic que tracta el tema de manera general és un dels que va escriure Enric Moreu-Rey el 1981: *Renoms, motius, malnoms i noms de casa*, i en el qual m'he basat a l'hora de classificar els motius del meu estudi. En aquest llibre hi trobem els conceptes més bàsics per a fer una classificació, com són les

definicions de renom, motiu, etc., i els significats i evolucions que aquests termes han sofert al llarg dels anys. Moreu-Rey fa un recull de diferents sobrenoms, malnoms, noms de casa i motius d'un gran nombre de pobles de Catalunya. Explica les diferents evolucions i canvis que poden patir; i també algunes de les característiques del lèxic de cada zona, ja que per exemple els mots introductoris o els seus significats poden variar d'una regió a l'altra i d'una època a una altra.

Característiques morfològiques

Moreu-Rey ensenya en el seu llibre els canvis morfològics que poden patir els motius. Per exemple una casa que es digui ca la Teresa, en morir la dona que hi dóna nom i passar al fill, el nom pot sofrir una masculinització i passar a dir-se cal Tresa, cal Tresó, o fins i tot afegir-hi un sufix diminutiu en el cas que es tracti d'un nét: cal Tresó, o incloure el nom del nou propietari: can Joan de la Teresa, etc. D'altra banda, també pot passar a l'inrevés, i de la mateixa manera que d'un nom femení se'n fa una masculinització, d'un nom masculí se'n pot fer la feminització, com per exemple del cognom o llinatge Grau se'n treu la Graua, o del Clarà, la Clarana. És freqüent també el canvi de nombre. Si un home es diu Jaume i té dues filles, el més corrent és que se les anomeni les Jaumetes.

A part d'aquests canvis morfològics explicats a dalt, n'hi ha d'altres, tot i que no tan freqüents, com per exemple les transformacions per analogia, en què ha estat la gent en parlar que ha canviat el nom original, que sovint agafa un caire pejoratiu, com per exemple: a una casa antigament ano-

menada mas de n'Ars, va acabar-se-li dient cal Merda-nàs, però que a vegades també pot prendre una forma més suau com el renom can Pixa, que passa a dir-se can Pi.

També hi ha casos de renoms, motius, etc., que han sofert canvis pel contacte lingüístic que tenim amb França i Espanya: lo canard (l'ànec), i el Dientes. Aquí queda clara, doncs, l'evolució de tots aquests termes antroponímics. En els seus inicis tots tenien un significat, però a base de patir canvis de gènere, de nombre, d'afegir-hi diminutius, despectius, etc., molts acaben perdent el seu significat original i s'utilitzen només de manera designativa.

Característiques temàtiques

En el llibre d'Enric Moreu-Rey es classifiquen els sobrenoms en dos tipus:

- 1) Els que es refereixen a una especialitat constant o durable, com per exemple la situació familiar o social de l'individu, l'aspecte físic, qualitats o defectes del caràcter; el lloc d'origen, etc.
- 2) Els que el sobrenom recorda un fet episòdic del subjecte amb una anècdota, un fet, una paraula, etc.

291 motius i noms de casa

A continuació proposo una relació dels dos-cents noranta-un motius i noms de casa trobats a la zona centre de Cassà, sobre els quals ha estat realitzat aquest estudi.

Veureu que al final de l'explicació d'alguns motius i noms de casa hi ha una lletra i un número; són la referència a la seva situació en els mapes que trobareu més endavant i a la corresponent graella on apareixen classificats per carrers, per tal de facilitar-ne la cerca. També podreu observar que

degut a les dimensions de la publicació a la llista no hi han cabut les explicacions de tots els motius, tot i així, els he conservat a les graelles de classificació de carrers. Els motius dels quals no vaig trobar informació en el moment de fer la cerca estan descrits com a motiu d'origen desconegut.

Relació dels motius i noms de casa

A

Ca l'Adelina

Adelina, casada amb José José amb qui portava una carnisseria.

Ca l'Agutzil

Família Rich. El pare havia estat l'agutzil del poble, i per això, a la seva filla, que era modista, li deien la *Margarita de ca l'Agutzil*.

Ca l'Annetta Llevadora

Anna Ribot. Havia estat llevadora.

Ca l'Arbussà

Família Arbussà. Els primers propietaris van ser la família Lloveras, però quan la Caterina, una de les seves filles, es casà, ho féu amb un home que es deia Arbussà de cognom. Tenien una botiga de vins i granes per al bestiar.

Ca l'Arpa

Família Arpa. Antigament eren els propietaris d'un estanc, convertit avui en una papereria que encara pertany a la mateixa família.

Ca l'Ayats

Miquel Ayats. Feia de fuster. Posteriorment el seu fill, l'Agustí, va obrir una botiga de mobles de cuina que encara existeix.

B

Can Bagué Gallinaire

Família Bagué. Eren els propietaris d'una carnisseria on l'oferta principal eren gallines.

Can Barretina, cal Biciclista, cal Carreter, ca la Paciència, can cap de Pasta, can Joan Esclopeter,.... noms de cases de la plaça de la Coma. Autor: Ramon Caldas

Ca la Balbina

Teresa Balbina. Era una dona viuda amb dos fills, que tenia una botiga de comestibles.

Can Barbeta

Jordi Maymí. Era paleta. Origen del motiu desconegut.

Cal Bardal

Origen del motiu desconeguts. Hi vivia el majordom de ca la Conxa. Amb els anys el motiu s'ha anat deteriorant, i hi ha gent que ho coneix com cal Parda.

Can Bareia

Martí Bosch. Es dedicava entre altres coses a fer arandeles de pescar. Origen del motiu desconegut.

Can Barrebola

Família Poll. Eren els propietaris d'una carnisseria. Origen del motiu desconegut.

Can Barretina

Era el nom d'un hostal. Es diu que el

president Companys hi havia menjat peus de porc. Origen del motiu desconegut.

Can Barril

Família Barril. Era una de les famílies més riques del poble.

Can Basieres

Família Basieres. Van tenir tres fills, un dels nois va anar a Tossa a obrir un hotel i l'altre féu el mateix a l'Estartit, la seva germana que era modista es va quedar a viure a la casa de Cassà (A26).

Can Baulida

Família Baulida. Eren els propietaris d'una fàbrica de suro situada al carrer de l'Hospital.

Can Beneitpà

Família Parramon. Propietaris d'una fleca molt popular.

Ca la Beva

Podria ser que la dona de la casa es diés Genobeva, i Beva en fos el diminutiu. Ella i el seu marit portaven una carnisseria.

Can Beyres

Família Beyres. Van tenir quatre filles, dues de les quals es quedaren a viure a la casa familiar. (B19)

Cal Biciclista de la Coma

De cognom Vila. Biciclista

Can Bits

Maria Malavila. Origen del motiu desconegut. Tingué dos fills: la noia, la Conxita Lamberto es quedà a viure amb ella; el seu fill, que era conegut popularment com Carlos Lamberto Conde de Bits, jugava a futbol amb el Cassà i més tard es casà i se n'anà del poble. (C4)

Ca la Bonal

Lola Bonal, casada amb Pere Calçada (B5).

Cal Bord

De cognom Sitges. Aquest motiu es donava als fills d'aquella gent que no estava casada. En aquest cas el motiu no fa referència al senyor Sitges, ja que té cognom, la qual cosa ens porta a

CARRER DE LES BARRAQUETES

MOTIU

Balbina, ca la

Barris, ca les

Calau Pobre, can

Calçada, can

Castelló, can

Clementina Martinell, ca la

Comboia, ca la

Costa, can

Crostes, can

Estanquera, ca l'

Garneu, cal

Gispert, can

Güella, ca la

Joan de la Bata, can

Mariné, can

Espardenyera, ca la Martina

Mastufa, ca la

Menut, cal

Menut, cal

Mingues, ca les

Mulato, cal

Noi Martí, cal

Patilla, can

Pelaiu, can

Pere Martinell, can

Remei, ca la

Remis, can

Troques, can

Senyora Genís, ca la

Tulí Maymí, can

Xef, cal

pensar que el motiu fou posat anys enrere i quedà a la casa sense tenir res a veure amb la gent que hi vivia. Sitges era flequer i tenia diversos locals distribuïts per tot el poble: la casa particular, la fleca, i el forn (B8), aquest últim propietat de la família Duran dels Anisats.

Can Bordoï

Família Buada. Origen del motiu desconegut. Primer vivien al carrer Puigcugul, però més tard es traslladaren a viure al carrer Raval on se'ls continuà anomenant de la mateixa manera.

Can Borra

Esteve. Era el propietari d'una taverna. Origen del motiu desconegut.

Ca les Botanch

Germanes Botanch. El seu pare havia estat el director del banc Jubert i Preses, situat a la cantonada de la plaça Petita amb el carrer de la Mel. (B14)

Can Brujats

De cognom Brujats. (A9)

C

Can Cabruja

Josep Martí. El motiu prové d'una casa de pagès dels Metges. Eren els propietaris d'una fleca.

Cal Cadiraire

Família Anguila. L'home es dedicava a fer cadires de vímet.

Cal Cafeter

Joan Ferrer. S'aixecava de bon matí i se n'anava a vendre cafè acabat de fer pel carrer, a la gent que anava a treballar. També en deien cal Paraigüero, i ca la Maria de les Mitges, que era la seva filla. Ambdós motius explicats més endavant.

Cal Cafeter

Josep Ferrer. Germà de Joan Ferrer i oncle de la Maria de les Mitges. Ajudava el seu germà amb la venda de cafè els matins.

Can Calau Pobre

Nicolau Estañol. Motiu despectiu.

Can Calçada

Ismael Calçada. Era el propietari d'una barberia al carrer del Molí i familiar de l'Isidre Calçada.

Can Calçada

Isidre Calçada. Havia treballat de cambrer al Centro, era el propietari d'una barberia a la baixada de les Barraquetes i familiar d'Ismael Calçada.

Can Calcetes

Família Serra. Van venir de la Bruguera de Llagostera. Origen del motiu desconegut.

Can Callís

El cognom de l'home era Callís i era paleta, i la seva dona, la Maria Dalmàs, es dedicava a fer cadires.

Cal Campaner

Isidre Gruart Pallarols. Fou durant molts anys campaner del poble. (A14)

Can Campeny

Família Campeny. Procedien de can Ramada de Pagès. Anteriorment la casa s'havia anomenat can Sant Pere (explicat posteriorment). (A4)

Can Canals

Lluís Vall-Llovera. Ell i la seva dona es dedicaven a la venda de llet, és per això que a ella, li deien la Caterina de la Llet. El motiu podria tractar-se del cognom dels antics propietaris. (A28)

Can Canela

Armando Donés. Durant uns anys va ser el campaner del poble, i era també el propietari d'una botiga de queviures famosa entre els nens per la regalèsia i els xiclets que hi venia. (A8)

Can Cap de pasta

Emili Teixidor. Era el propietari d'una fleca on també venia també gasolina, roba i gelats. Va tenir la bàscula del poble. Motiu despectiu.

Ca la Carbassuda

Carmen. Casada amb el senyor Coll. Motiu despectiu.

Cal Carboner

Agustí Bota. Es dedicava a la venda del carbó i també era conegut com l'Agustí Parracaire. Era casat amb la Maria Puig, amb qui va tenir dues filles i un fill. La Gracieta, la Quimeta i en Josep.

Ca la Carbonera

Maria Quintana. Es dedicava a la venda de llet, carbó i verdures.

Ca la Carmeta

Carme Juliol (A17).

Ca la Carmeta Nyiga

Carme. Origen del motiu desconegut.

Cal Carreter

Nom i cognom desconeguts. Home que es dedicava a la construcció carretes.

Cal Carreter

Francisco Vidal. Es dedicava a la construcció de carretes.

Cal Carter

Robert Anglada. Era el carter del poble. Anteriorment se n'havia dit cal *Sastre* (explicat més endavant).

Can Casadellà

Àngel Casadellà, casat amb Florència Roig. (C5)

Can Castañé

Família Castañé. Filla de can Castañé del carrer de la Pau. El seu pare era el propietari d'una fàbrica de taps de suro. (B3)

Can Castelló

Família Artau. Venien de les Gavarres, de can *Castelló de Baix*, i van emportar-se'n el motiu.

Can Cebrià de can Xurri

Cebrià Castelló. Era el fill d'una casa anomenada can Xurri, i quan se'n va anar de casa va emportar-se'n el motiu. (Can Xurri explicat més endavant). (A25)

Can Cebrià Flequer

Cebrià Arderiu. Era el propietari d'una fleca, que també era anomenada La presó, perquè n'estava situada just al davant.

Can Cigala

Lluís Simón. Origen del motiu desconegut. Ell també era popularment conegut com Lluís Simón Cigala.

Cal Cisteller Coix

Família Duch. Era cisteller i anava coix. (B32)

Cal Cisteller

Pere Sayols. Es dedicava a fer cistells.

Ca la Clementina Martinell

Clementina Martinell. Germana d'en Pere Martinell. Era la propietària d'una perruqueria, que més tard va regentar la seva neboda, la Teresa Martinell.

Can Coloreu

Joaquim Coloreu Pla. Tenia una sastreria.

Ca la Comboia

Família Cassà. Origen del motiu desconegut.

Cal Conde

Lluís Font. El motiu ve del fet que era un home que anava sempre molt empolinat, ben pentinat i que cuidava molt el seu aspecte.

Ca la Conxa

Família Vilallonga. El senyor Vilallonga va començar a construir la casa el 1898 i la va acabar el 1900, any en què la va batejar amb el nom de la seva dona, Conxa. Més tard en passar al fill va començar a dir-se cal Conxo.

Can Coris

Enric Coris. Era veterinari, però la gent l'anava a veure per a solucionar petits problemes com ara dislocacions. (B17)

Can Cosmet Ros

Cosme Ros. Era el propietari d'una botiga de grana que se'n va anar a Girona a posar una fonda que encara avui existeix, la fonda Ros.

Can Costa

De cognom Armangol. Venien pollastres, i en tenien una granja on avui hi ha la llar d'infants Taps. Motiu d'origen desconegut.

CARRER DELS DOLORS

MOTIU

Arpa, ca l'

Artau, ca l'

Galà Petit, can

Manolita, ca la

Mingo Xalat, can

Nin, can

Pipeta, ca la

Quintana, ca la

Sastre Negre, cal

Silvestre, can

Tonet, can

Verges, can

Xarxa, ca la

CARRER MAJOR

MOTIU

Bord, cal

Curt, cal

Gener, can

Jubert, can

Menna, can

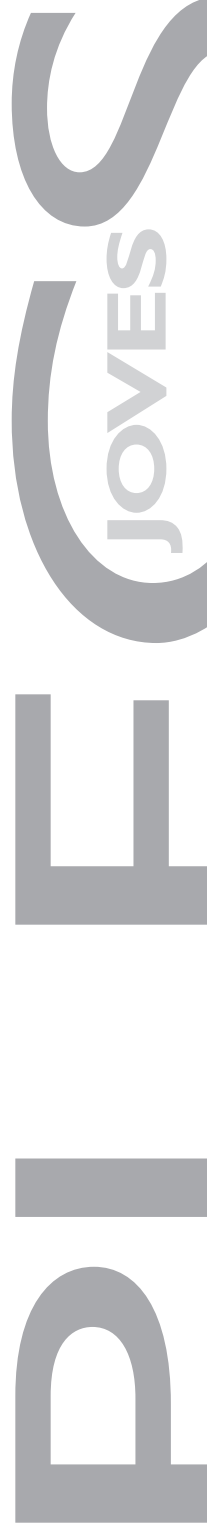
Oliver, ca l'

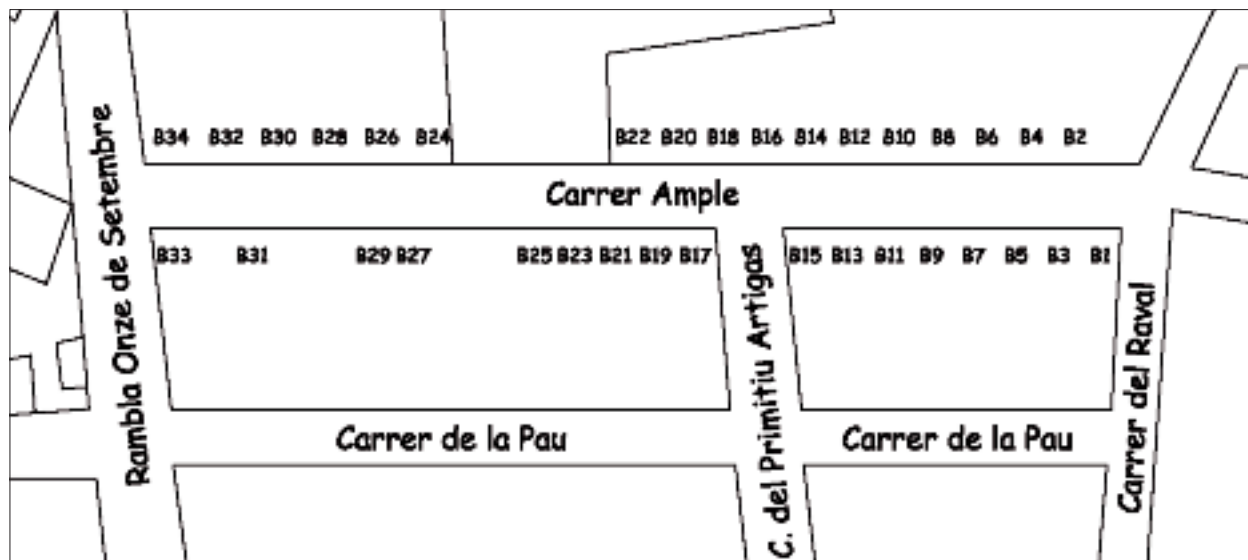
Tibau, can

Torres, can

Vilallonga, can

Xens Sastre, can

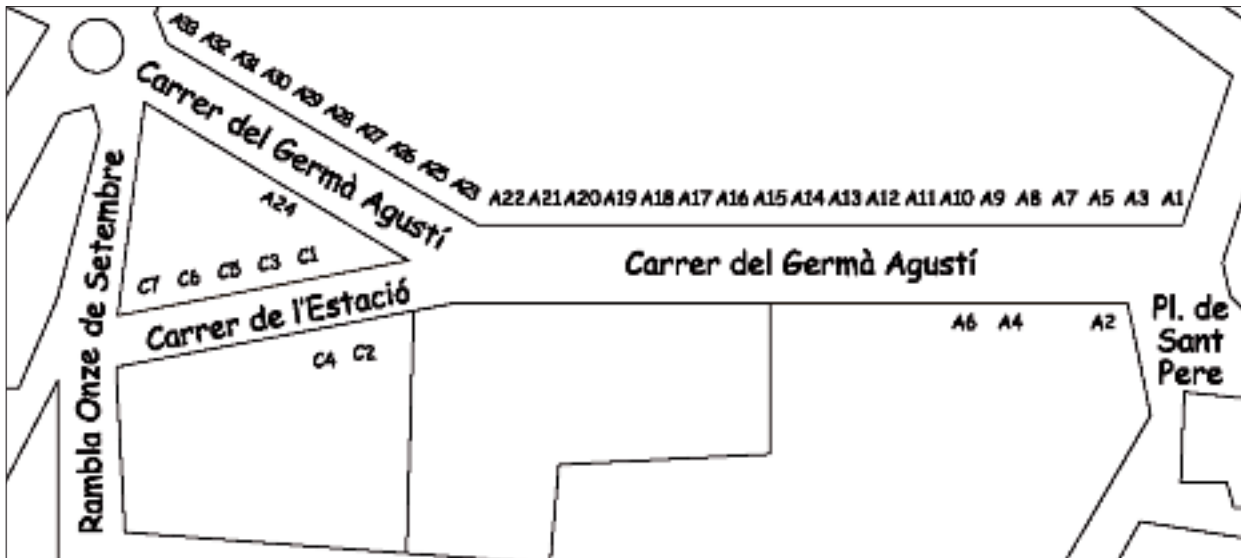
CARRER AMPLE

MOTIU	REF.
Cruset, can	B1
Ruscalleda, can	B1
Rutllan, can	B2
Castañé, can	B3
Pura, ca la	B4
Bonal, ca la	B5
Duran, can	B6
Grivaldi, can	B7
Bord, cal	B8
Ermangol Jordà, ca l'	B9
Garoina, can	B10
Miquel, can	B11
Quimeta Jubert, ca la	B12
Jubert, can	B13
Botanch, ca les	B14
Surís, can	B15
Picó, can	B16
Coris, can	B17
Quimet del Llum, can	B18
Beyres, can	B19
Vilahur, can	B20
Xamariga, ca la	B21

Cubó, can	B22
Serreta, can	B23
Senyores Perera, ca les	B26
Ribas, can	B25
Rutxí, can	B24
Cufí, can	B27
Vila, can	B28
Senyora Adela, ca la	B29
Salgas, can	B30
Maria Àngela, ca la	B31
Cisteller Coix, cal	B32
Sano, can	B33
Senyora Rosa, ca la	B34

CARRER DE L'ESTACIÓ

MOTIU	REF.
Montserrat Miralles, ca la	C1
Bits, can	C4
Manel Miralles, can	C3
Senyora Maria de París, ca la	C2
Casadellà, can	C5
Senyor Mir, cal	C6
Cubó, can	C7

CARRER GERMÀ AGUSTÍ

MOTIU	REF.
Vergeli, can	A1
Vergeli, can	A2
Nyol, can	A3
Campany, can	A4
Sant Pere, can	A4
Rosaris, can	A5
Mossèn Àngel, can	A6
Planxadora, ca la	A7
Canela, can	A8
Brujats, can	A9
Callis, can	A10
Fuertes, can	A11
Garoina, can	A12
Ros, cal	A13
Campaner, cal	A14
Querido, cal	A15
Juanita, ca la	A16
Carmeta, ca la	A17
Nosa, can	A18
Frigola, can	A19
Mayol, can	A20

Ramon Matas, can	A21
Falgueres, can	A22
Escarola, ca l'	A23
Gurnés, can	A24
Cebrià de Can Xurri, can	A25
Basieres, can	A26
Peia, ca la	A27
Canals, can	A28
Parés, can	A29
Peroler, cal	A30
Esclopeter, ca l'	A31
Misèria, can	A32
Xurri, can	A33

CARRER DE LA MEL

MOTIU

Barrebola, can

Cadiraire, cal

Cigala, can

Cristià, can

Crostona, ca la

Dausà, can

Florencio, can

Galà, sala

Garriga, can

Gorrista, ca la

Gracieta, ca la

Marcela, ca la

Maria Sagamba, ca la

Masgraua, ca la

Panís, can

Ramiona, ca la

Sabater Coix, cal

Sillé, cal

Tet, cal

CARRER DEL MOLÍ

MOTIU

Bord, cal

Borra, can

Cabruja, can

Calçada, can

Esperança Pipes, ca l'

Galà, sala

Garganta, can

Igualada, ca l'

Nanet, can

Pere Peroler, can

Can Cristià de la Coma

Josep Cristià Cassà. Era flequer i repartia el pa per les cases en una "motoreta". Familiar de lluny de can Cristià del carrer de la Mel.

Can Cristià

Salvador Cristià Marimont feia de flequer a la seva fleca a la plaça Petita i quan el seu fill va heretar el negoci el traslladà al carrer de la Mel. Més endavant, la filla d'aquest darrer, la Modesta Cristià, i el seu marit, Pere Reverter Dalmau, afegiren l'especialitat de la pastisseria al negoci. Actualment pertany al seu fill Josep Reverter Cristià.

Can Crostes

Filiberto Torrent. Havia jugat de porter amb el Cassà. Origen del motiu desconegut.

Ca la Crostona

Origen del motiu desconeguts, provinent d'un mas de pagès.

Can Cruset

Família Cruset. Van ser els qui van construir la casa que després passà a ser d'uns familiars seus, els de can Ruscalleda (explicat més endavant). (B1)

Can Cubó

Mariano Pla. Era paleta. Sembla ser que el cognom d'un avantpassat seu era Carbó, però tenia problemes de parla i en comptes de pronunciar-ho correctament deia Cubó (B22)

Can Cubó

Hi havia el fill de can Cubó del carrer Ample. En anar-hi a viure se'n va endur el motiu (C7).

Can Cufí

Família Cufí. Tenien una fleca.

Can Cufí

Pere Cufí Tarrades. Tenia una botiga on venia sífó, gasosa etc. (B27)

Can Cunillera

Família Cunillera. Eren els propietaris d'una botiga de comestibles que encara

avui existeix i pertany a la mateixa família, tot i que convertida en una ferreteria.

Cal Curt

Josep Salvador. Va ser la primera botiga d'electrodomèstics, televisors i ràdios de Cassà. Origen del motiu desconegut.

D

Can Damià

Damià Garriga. Era soci de la fàbrica d'aglomerat de suro situada a la carretera de la Bisbal.

Can Dausà

Paco Dausà. Tenia una fàbrica de suro juntament amb un altre soci. Pare de can Sano i familiar dels Dausà de la plaça de la Coma.

Can Déu

De cognom Lloveras.

Cal Dinàmic

Josep Maria Capdevila. Va venir a Cassà des de Vilafranca. Li deien així perquè sempre estava a tot arreu, als llocs més inesperats i en les situacions més inversemblants.

Ca la Dolores de Plaça

Dolors Mestres. Era la propietària d'un estanc, que portava el mateix motiu que la casa on vivia. El motiu ve del fet que vivia a la plaça Petita.

Can Doru

Isidoro. El motiu és un diminutiu del propietari de la casa.

Can Duran

Josefa Duran casada amb Joaquim Dalmau. És una descendent de les primeres propietàries de de *Ca les Pepetes*, situat a la Plaça Petita; va portar la merceria fins el dia del tancament. (B6)

E

Ca l'Elvira Gallinaire

Elvira. Es dedicava a la venda de gallines.

Ca l'Enric

Enric Prats. Entre els nens del seu carrer era conegut com el tiu Enric perquè en sentir que la seva neboda l'anomenava "tiu", els seus amics també ho feien.

Ca l'Ermangol Jordà

Ermengol Jordà casat amb Maria Negre. Era el propietari d'una tintoreria. (B9)

Ca l'Escarola

Origen del motiu desconegut. (A23)

Ca l'Esclopeter

Ramon Esgleies. Es dedicava a fer esclops. A la seva dona o a la seva filla, li deien la *Maria Esclopetera*.

Ca l'Esclopeter

Claudi Barnés. El seu avi havia fet esclops. (A31)

Ca l'Escolà

Família Ros. Es dedicaven a comprar productes al mercat i anar-los a vendre a Barcelona. Motiu d'origen desconegut.

Ca l'Esperança Pipes

Esperança Mercader. Era modista i filla de can Pipes de la plaça de Mossèn Jacint Verdaguer. En anar-se'n de casa va emportar-se el motiu, que era degut a l'afecció del seu pare a fumar en pipa, i com que s'escalfen molt i s'han d'anar canviant per no cremar-te, en tenia moltes.

Ca l'Estanquera

Lola Massa. Després de quedar viuda, l'estat va ajudar la Lola a obrir un estanc per poder mantenir-se, d'aquí l'origen del motiu.

F

Can Falgueres

Lluís Coll Casadevall. Ell i la seva dona, a qui deien la Caterina de la Llet, es dedicaven a la venda de llet. El motiu ve d'un antic mas de pagès. (A22)

Cal Ferrer de Tai

Lluís Ferrer. Era ferrer, es dedicava a forjar, i principalment a esmolar el tall de les eines.

Cal Ferrer Pobre

De cognom Pi. Era ferrer, però com que al poble ja n'hi havia molts, hi havia molta competència, i aquest no tenia gaire feina, per això li deien així.

Can Fesol

Família Saura-Basart. La Maria Basart era filla de cal Fesol, del veïnat de les Serres, i el seu fill gran, en Martí, era el propietari d'un garatge al carrer de la Bisbal que en va conservar el motiu.

Ca la Fina Teixidor

Fina Teixidor. Era la propietària d'una perruqueria i filla d'en Cap de Pasta.

Can Frigola

Llorenç Genóher. El motiu prové d'un mas de pagès que estava envoltat de farigola. (A19)

Can Fuertes

Família Fuertes. (A11)

G

Can Galà Petit

Faustino Abellí. Era el propietari de tres cases que duïen el mateix motiu: un magatzem de vi, un magatzem de vinagre, i una botiga d'espardenyes. Origen del motiu desconegut.

Sala Galà

Faustino Abellí. Era el propietari de la sala de ball del poble, que més endavant va convertir-se en el Sir Thomas.

Cal Ganxó

Família Isern. Eren anomenats d'aquesta manera pel fet de ser de Sant Feliu, ja que tots els qui n'eren eren anomenats ganxons popularment.

Ca la Ganxona

Carmen Isern. Es dedicava a arreglar matalassos de llana a domicili, entre d'altres coses. L'anomenaven així pel fet de ser de Sant Feliu.

Can Garganta

Origen del motiu desconegut. Tenien una sabateria. Estava casat amb la ger-

Reyner, can

Ripoll, can

Rotllo, el

Sastric, cal

Supien, cal

Tramuntana, can

Tres cinquanta, ca la

Untat, ca l'

Veray, can

CARRER OCATA

MOTIU

Bagué Gallinaire, can

Cunillera, can

Ferrer de Tai, cal

Joana, ca la

Platón, can

Tófol, cal

CARRER PUIGCUGUL

MOTIU

Agutzil, ca l'

Antònia, ca l'

Bardal, cal

Bareia, can

Beneitpà, can

Bota, can

Bordoi, can

Botanch, can

Cafeter, cal

Cafeter, cal

Cañigueral, can

Carbassuda, ca la

Carreter, cal

Cassanyes, can

Conxa, ca la

Doru, can

Enric, ca l'

Escolà, ca l'

Geli, can

Geroni Oller, can

Hospitalé, ca l'

Jordà, can

Limbo, cal

Maria de les

Mitges, ca la

Martinet, can

Nanarro, cal

Nosa, can

Nyigo, can

Orejes, ca l'

Panissa, ca la

Paraigüero, cal

Patllari, can

Percuello, cal

Pietat de Can Peró

Ràpid, cal

Ros Flequer, cal

Rosalía, ca la

Sistet, can

Sucarrats, ca la

Subidera, ca la

Taret-Taret, can

Ubach, ca l'

Ventureta, ca la

Voleia, can

Xarxo, cal

Zorrilla, can

mana de l'alcalde Josep Dalmàs.

Cal Garneu

Família Noguer. La dona era modista.

Can Garoina

De cognom Esteba. Eren familiars de can Garoina del carrer Ample. Origen del motiu desconegut. (A12)

Can Garoina

Nom desconegut, de cognom Esteba. Eren familiars de can Garoina del carrer Germà Agustí. Origen del motiu desconegut. (B10)

Can Garriga

Família Garriga. Eren els propietaris d'una barberia.

Can Gelada

Lluïsa Gelada. El seu pare era músic.

Can Gener

Joan Gener. Era farmacèutic i una persona molt estudiosa. Donava classes a casa seva, i les primeres persones de Cassà que es van treure el batxillerat hi assistien.

Cal Germà

Antoni Estañol. Origen del motiu desconegut. Era rellotger.

Can Geroni Oller

Nét dels Ros Flequer (explicat més endavant).

Can Gispert

Emili Gispert. Era flequer.

Ca la Gorrista

L'àvia d'en Joaquim Tolosà va començar a confeccionar gorres. En passar d'ella al seu fill, i així successivament durant unes quantes generacions, el motiu s'ha masculinitzat, i actualment es coneix la casa per cal Gorristo.

Can Grivaldi

Família Bagué. Hi vivia el pare d'en Martí de can Martinet (B7). Motiu d'origen desconegut.

Ca la Güella

Família Serra. Eren els propietaris d'una carnisseria. El motiu prové d'un

mas de pagès. Amb el pas dels anys el motiu s'ha anat deteriorant, i hi ha gent que avui en dia el coneix com ca l'Agulla.

Can Gurnés

Família Gurnés. Eren els propietaris d'un taller mecànic. (A24)

H

Ca l'Hospitalé

Nom i cognom desconeguts. Uns avantpassats de la Maria Torrvias, el qui duia el motiu, havia treballat a l'antic hospital que estava situat al carrer Raval.

I

Ca l'Igualada

Família Igualada. Eren sastres.

J

Can Joan de la Bata

Joan. Sempre anava vestit amb una bata perquè treballava ensenyant mestres de taps de suro.

Can Joan Esclopeter

Joan. Es dedicava a fer esclops.

Ca la Joana

Joana Beranguer. Estava casada amb Firmo Casals, tots dos portaven un hostal.

Ca la Juanita

Juanita Comas. (A16)

Can Juanola Biciclista

Jaume Juanola. Es dedicava a arreglar bicicletes.

Can Jubert

Família Jubert. L'home era un dels propietaris del banc Jubert i Preses del carrer Major.

Can Jubert

Germanes Jubert. Eren dues dones modistes.

Can Jubert

Inocencio Jubert. (B13)

L

Can Lajaima

Fernando Lajaima. Era fotògraf, i tenia una botiga on venia revistes i deixava novel·les.

Cal Limbo

De cognom Baus. Origen del motiu desconegut. Sembla ser que tenien moltes propietats.

Ca la Lletera

Família Garcia. Es dedicaven a la venda de llet.

Can Lluís Cama

Lluís. Origen del motiu desconegut.

Ca la Lluna

De cognom Arbossé. Botiga de roba per a confecció. S'anomenava així perquè tenia una gran lluna dibuixada a la façana.

M

Ca la Maca

Carme. Motiu despectiu.

Can Lluís Mayol

Lluís Mayol. (A20)

Can Manel Miralles

Manel Miralles. Treballador del Reliable, fotògraf, ànima dels Amics de la Sardana i mestre de català a l'escola d'adults La Popular. (C3)

Ca la Manolita

Família Vidal. Tenien una botiga de roba. El motiu prové de la persona més vella de la casa, que es deia Manolita.

Ca la Marcela

Marcela Pallarols. Era la propietària d'una espardenyera.

Ca la Margarida

Margarida. Ella, que també era coneguda com la Margarida de la Llet, i el seu home, en Ramon, es dedicaven a la venda de llet.

Ca la Margarida de can Tano

Margarida Saura. El seu pare es deia Caietano, però era conegut popular-

ment amb el diminutiu del seu nom: Tano. En marxar de casa, la Margarita va endur-se'n el motiu.

Ca la Maria Àngela

Maria Àngela Ferrer. (B31)

Ca la Maria

Maria Cama Quatrecases, germana de Lluís Cama.

Ca la Maria de les Mitges

Maria Ferrer. Filla de cal Cafeter i de cal Paraigüero. Es dedicava a arreglar les carreres que sortien a les mitges de les dones.

Ca la Maria Maca

Maria, de cognom desconegut. Era una dona realment maca.

Ca la Maria Sagamba

Maria Pijoan. Era la propietària d'una perruqueria. Era anomenada *Sagamba* perquè com que venia d'un poble de costa utilitzava un parlar salat.

Can Mariné

Origen del motiu desconegut. Era relloger.

Ca la Martina Espardenyera

Martina Costeis. Es dedicava a la venda d'espardenyas.

Can Martinet

Martí Bagué Planas. Era un home molt baixet i molt prim.

Ca la Mastufa

Era una taverna. Origen del motiu desconeguts.

Can Matetes

Maria Matas. Ella i el seu marit, que es deia Font de cognom, eren els propietaris d'una taverna.

Can Matot

De cognom Matas. Motiu en to despectiu.

Can Mayol

Lluís Mayol. (A20)

Can Meliton

Meliton Mir. Era taper, i polsava pols de tabac pel nas.

CARRER RAVAL

MOTIUS

Barbeta, can

Baulida, can

Bonadona, can

Boter, cal

Burdoi, can

Calcetes, can

Carboner, cal

Carmeta Nyiga, ca la

Cinta Carbó, ca la

Cisteller, cal

Conde, cal

Criminala, ca la

Déu, can

Dinàmic, cal

Ferrer pobre, cal

Fesol, cal

Ganxó, cal

Gelada, can

Jubert, can

Lluís, can

Margarida, ca la

Margarita de can Tano,

Maria, ca la

Maria Vilallonga, ca la

Matetes, can

Matot, can

Meliton, can

Moriscot, can

Nape, can

Narcís Oller, can

Nort, ca la

Orella Tallada, ca l'

Palet, can

Paleta, cal

Papallona, can

Percuello, can

Pianista, ca la

Poll, cal

Punset, can

Quim Serra, can

Quintana, can

Raleta, ca la

Remei, ca la

Rosa Morena, ca la

Rusques, can

Safarino, can

Sucrana, can

Toro, cal

Treseta, can

Vila de les carretes, can

Xarxa, ca la

Xena, can

Xico Mas Nou, can

CARRER DEL PONT

MOTIU

Xai, cal

CARRER DEL REVEREND GABRIEL GARCIA

MOTIU

Ayats, ca l'

Barril, can

Piollo, cal

Sotana, can

Cal Menut

Josep Rocas. Eren els propietaris d'una fleca. Motiu d'origen desconegut.

Cal Menut

De cognom Casadevall. Eren els amos d'una fleca. Motiu d'origen desconegut.

Can Mingo Xalat

Domingo. Motiu despectiu.

Ca les Mingues

Germanes Domingo. Eren les propietàries d'una merceria.

Can Miquel

Miquel Gispert. Tenia una botiga de comestibles, i posteriorment es va dedicar a netejar cotxes al carrer Primitiu Artigas. (BI I)

Can Misèria

Pere Isern. Era carboner. Era l'home de la família que havia de mantenir-la. Ell tenia moltes ganes de tenir un fill perquè l'ajudés, però sempre li naixien nenes, i cada vegada que la seva dona donava a llum la gent li preguntava:

- Què, Pere, què ha sigut aquesta vegada? I ell responia:

- Una altra nena! A la misèria me n'aniré si continuem d'aquesta manera!

Va tenir fins a quatre noies; el cinquè nadó va ser un nen i en néixer en Pere va dir:

- Ara sí que estic salvat i no me n'aniré a la misèria!

Des de llavors va ser conegut amb aquest motiu. (A32)

Can Molines

Ernest Molines. Tenia un laboratori i es dedicava a fer medicaments. Va ser l'inventor d'unes pastilles molt famoses al poble, les pastilles Molines.

Can Monràs

Família Serra. Fabricants de taps. Motiu d'origen desconegut.

Ca la Montserrat de la Coma

Montserrat Albertí. Era la propietària d'una botiga de confecció on venia

davantals, roba per a nens, etc. S'anomena així perquè vivia a la plaça de la Coma.

Ca la Montserrat Miralles

Montserrat Miralles. És la germana d'en Manel Miralles de can Miralles. (CI)

Can Moriscot

Origen del motiu desconegut, tot i que és dit en to despectiu.

Can Mossèn Àngel

Àngel Fusté. És mossèn de l'església del poble. Fill de can Palau de Pagès. (A6)

Cal Mulato

Joan Bosch Estarriol. Era molt morè. Havia estat el cap de correus.

N

Cal Nanarro

Hi vivien una parella d'avis que tant l'un com l'altre eren molt baixets, d'aquí l'origen del motiu, que és un mot derivat de nan.

Can Nanet

Esteve Serra. Origen del motiu desconegut. Era el propietari d'una carnisseria.

Can Nape

Origen del motiu desconegut. Eren els propietaris d'una verduleria.

Can Nin

Maria Nin. Era la propietària d'una sabateria. Casada amb Narcís Negre de cal Sastre Negre (explicat més endavant).

Cal Noi Martí

Martí Dalmau. Ell i la seva família duien un bar anomenat cal Noi Martí.

Ca la Nort

Leonor Beranguer, casada amb Josep Canyet. El motiu és un diminutiu de Leonor.

Can Nosa

Família Casadevall. El motiu ve d'un mas de pagès. Van viure al carrer Germà Agustí (A18), i al carrer Puigcugul.

Can Nyigo

Isidre Baus. Era el propietari d'una fàbrica de taps de suro.

Can Nyol

Joan Bautista Mons. Era metge. Quan va venir de Barcelona ja feia molts anys que la casa tenia aquest motiu. Del seu carrer, el Germà Agustí, se'n deia fins i tot el carrer d'en Nyol (avui dia encara se'l coneix així entre els més vells del poble, perquè van donar una part de la propietat a fi de poder alinear bé el carrer). Un dels avantpassats de la seva dona cantava molt bé i li deien el Rossinyol, i el motiu és el diminutiu d'aquest nom d'ocell. (A3)

O

Ca l'Oliver

Família Oliver. Eren els propietaris d'una sastreria.

Ca l'Orejes

De cognom Crous Oliver. Era un noi molt ben plantat que jugava de porter de futbol amb el Cassà i feia de confiter a ca l'Adroher. Motiu despectiu que es refereix a la seva personalitat.

Ca l'Orella Tallada

De cognom Sureda. Home que tenia una orella tallada. Es dedicava a la venda de vi, i també era conegut com can Punset i ca la Remei (explicat més endavant).

P

Ca la Paciència

Paciència. Es dedicava a vendre herbes per a fer infusions i remeis casolans. Primer vivia al carrer dels Horts, però en morir l'home que cuidava va traslladar-se a la plaça de la Coma perquè ell li deixà la casa en herència.

Can Palet

Família Carreres. Origen del motiu desconegut.

Cal Paleta

Vicenç Boadas. Era paleta.

Can Panís

Lluís Oliver. Era germà de la Paquita Oliver; i es dedicava a la venda de vi i queviures. El motiu fa referència al color dels cabells, ja que era pèl-roig com el panís

Ca la Panissa

Paquita Oliver. Era germana d'en Lluís Oliver. Es dedicava a la venda de vi i queviures. El motiu fa referència al color dels cabells, ja que era pèl-roja com el panís.

Can Papallona

Origen del motiu desconegut. La dona de la casa era modista.

Cal Paraigüero

Era un home que arreglava paraigües. També se'n deia cal Cafeter i ca la Maria de les Mitges.

Can Parés

Família Parés. Eren quatre germans, tots quatre lampistes, i familiars de cal Peroler. (A29)

Can Parlavà

De cognom Dalmàs. Aquesta família venia de Parlavà, un poble a prop de la Bisbal.

Can Patilla

Aquesta família no va viure durant gaire temps a Cassà perquè se'n van anar a fer fortuna a Amèrica en el negoci del vi, i sembla ser que els hi va anar molt bé.

Can Patllari

Rosa Busquets. Era modista. Origen del motiu desconegut.

Can Pau Poller

Pau Sayeres. Es dedicava a la venda de pollastres i gallines.

Ca la Peia

Carmeta. Un home de la casa es deia Pompeu, i Peia n'és el diminutiu feminitzat. (A27)

CARRER DE ROSCADA

MOTIU

Anneta Llevadora, ca l'

Beva, ca la

Botet, can

Carbonera, ca la

Cebrià Flequer, can

Cuffi, can

Esclopeter, ca l'

Juanola Biciclista, can

Lletera, ca la

Vaquero, can

Verges, can

PLAÇA DE LA COMA

MOTIU

Barretina, can

Biciclista de la Coma, cal

Cap de pasta, can

Carreter, cal

Cosmet Ros, can

Cristià de la Coma, can

Damià, can

Dausà, can

Dolores de Plaça, ca la

Fina Teixidor, ca la

Germà, cal

Joan Esclopeter, can

Lajaima, can

Molines, can

Monràs, can

Montserrat de la Coma, ca la

Paciència, ca la

Rebaixina, ca la

Serreta, can

Trinxeria, can

Vall-Llobera, can

Vicençó, can

Vidal, can

PLAÇA DE L'AVENIR

MOTIUS

Baleri, can

Ganxona, ca la

Maca, ca la

Maria Maca, ca la

Pau Poller, can

Siset Fuster, can

PLAÇA DEL DR. BOTET

NOM

Coloreu, can

Elvira Gallinaire, ca l'

Xifra, can

PLAÇA DE SANT PERE

MOTIU

Arbussà, ca l'

Coloreu, can

Elvira Gallinaire, ca l'

Gelabertó, can

Lolita Torres, ca la

Nasi Ferrer

Sixto, can

Can Pelaiu

De cognom Pelay. Era un home cec que es dedicava a repartir el diari per les cases.

Ca les Pepetes

Nom de la merceria de la plaça Petita que duïen dues germanes que es deien Josefa, d'aquí ve el motiu, que és el diminutiu pluralitzat dels dos noms.

Cal Percuello

Catalina Cassà. Tenia una botiga de queviures i era germana d'en Joan Cassà. Origen del motiu desconegut.

Cal Percuello

Joan Cassà. Origen del motiu desconegut. Feia taps de suro. Va tenir un fill i dues filles que eren modistes. També era el germà de la Catalina Cassà.

Can Pere Peroler

Pere Sabrià. Era peroler.

Cal Peroler

De cognom Parés. Era familiar de can Parés i es dedicava a arreglar pots. (A30)

Ca la Pianista

Lola Barnés. Li agradava molt tocar el piano. Primer vivia al carrer Raval, i més endavant es va traslladar a una altra casa del mateix carrer, i es va emportar el motiu d'una casa a l'altra.

Can Picó

Ani Picó. Era minusvàlida, li faltaven les cames de genoll per avall i una mà, però era un gínjol fent mitja i n'ensenyava. (B16)

Cal Piollo

Joaquim Pascual. Era el propietari d'una botiga de comestibles i d'una carnisseria. Origen del motiu desconegut.

Ca la Pipeta

Vicenta. Origen del motiu desconegut.

Ca la Planxadora

Maria Teresa Rodà Quintana. Es dedicava a planxar roba. (A7)

Can Platón

Família Roca. Eren els propietaris

d'una barberia. El motiu podria fer referència al filòsof grec.

Cal Poll

Martí Conteller, casat amb la Francisqueta de cal Poll. Origen del motiu desconegut.

Can Punset

Família Sureda. Es dedicaven a la venda de vi. El motiu prové d'una casa del veïnat de Sangosta. També eren coneguts com ca l'Orella Tallada (explicat anteriorment).

Ca la Pura

Pura Cañigual. Era la propietària d'un estanc. (B4)

Q

Cal Querido

Emili Ribas. Cobrador de rebuts. L'origen del motiu és desconegut i sembla que el seu pare ja era conegut com el Querido. (A15)

Can Quimet del Llum

Joaquim Sagrera. Li deien així perquè treballava en una empresa hidroelèctrica llegint comptadors del llum. (B18)

Ca la Quimeta Jubert

Quimeta Jubert. Germana de l'Inocenci Jubert que es casà amb Càndida Alemany. (B12)

Can Quintana

Francisco Quintana casat amb la Pepita. Eren els pares d'en Francisco Quintana de can Quintana.

R

Ca la Raleta

De cognom Arbossé. Motiu d'origen desconegut.

Ca la Ramiona

De cognom Ramió. Primer duia una carnisseria i després va canviar de negoci i va obrir un hostal.

Can Ramon Matas

Ramon Matas. (A21)

Cal Ràpid

De cognom Brujats. Li deien així perquè treballava al Centro als migdies, que era el moment del dia en què s'anava més de bòlit per servir dinars, i ell ho feia molt de pressa. Estava casat amb la Rosalia de ca la Rosalia (explicat més endavant).

Ca la Rebaixina

Maria Sabrià. Era la propietària d'una perruqueria. Motiu d'origen desconegut.

Ca la Remei

Remei Sureda. Era filla de l'Orella tallat. El seu marit era sabater i músic.

Can Remis

De cognom Mateu. Es dedicava a arreglar sabates. Origen de motiu desconegut.

Can Reyner

Família Reyner. Eren els amos d'una taverna i una sabateria.

Can Ribas

Mossèn Joaquim Ribas. (B25)

Can Ripoll

Daniel Ripoll. Tenia una carnisseria. Amb els anys el motiu ha derivat en can Ripio.

Cal Ros Flequer

Narcís Oller. Era el propietari d'una fàbrica de taps. El motiu ve del seu besavi, que era flequer i era ros. Tenia una fleca al carrer de les Mesures i, quan el seu fill, Narcís Oller Barnés, va marxar de casa se'n va anar a viure al carrer Puigcugul, on el van continuar anomenant com el seu pare. El Narcís també tingué dos fills: en Geroni, que més tard se'n va anar a viure en una casa del mateix carrer; i en Jaume, que es va quedar a casa del seu pare, on avui viu el seu fill, en Narcís Oller.

Cal Ros

De cognom Xirgo. Origen del motiu desconegut. (A13)

Ca la Rosa Morena

Palmira. Origen del motiu desconegut.

Ca la Rosalia

Rosalia. Era venedora de peix i estava casada amb el Ràpid.

Can Rosaris

Rosaria Crous. Casada amb Josep Mir, amb qui duia la sabateria Mir. Eren molt religiosos. (A5)

El Rotllo

Joan Costa. Era el propietari del bar el Rotllo, avui dia conegut com el Bon Rotllo. El nom és degut a la peculiar porta rodona de l'entrada. El propietari també era conegut com en Joan del Rotllo.

Can Rutxí

Les Rouchy eren tres germanes, una de les quals es casà amb l'Eloi Madrià. un paleta que es dedicava a la construcció de pous i que tenia la peculiaritat d'anar descalç per quasi tot arreu ja que quan treballava dins els pous es treia les botes perquè se sentia més a gust i quan sortia oblidava de posarse-les. (B24)

Can Rusalleda

Josep Rusalleda i Sabater. Va ser metge del poble durant molts anys. (B1)

Can Rusques

Emília. Es dedicava a la venda de comestibles. Motiu d'origen desconegut.

Can Rutllan

Heribert Rutllan. Era mestre de les escoles. Els nens del seu carrer coneixien la casa com can Marron, perquè sempre la pintava de color marró. (B2)

S

Cal Sabater Coix

El motiu ve d'un home que era sabater i era coix.

Can Safarino

Safarino Pla. Es dedicava a fer taps de

PLAÇA PETITA

MOTIU

Adelina, ca l'

Bellaneda, can

Berdalet, can

Dolores de Plaça, ca la

Lluna, ca la

Parlavà, can

Pepetes, ca les

Sastric de Plaça, cal

Siset Sastre, can

TRAVESSA DE LA COMA

MOTIUS

Carter, cal

Sastre, cal

Tixeres, can

suero manualment, i durant un temps va exercir de jutge de pau.

Can Salgas

Família Salgas. Eren familiars de cal Sastric, ca la Tres Cinquanta, i cal Sastric de Plaça (tots ells explicats més endavant). (B30)

Can Sano

Francisco Dausà. Fill de Can Dausà del carrer de la Mel i familiar de Can Dausà de la plaça de la Coma. El motiu és un diminutiu de Dausà. (B30)

Can Sant Pere

Pilar Gispert. Més endavant s'anomenà can Campeny (explicat anteriorment). (A4). Motiu d'origen desconegut.

Cal Sastre

Joan Albertí. Era sastre. Quan va morir, la seva filla es va casar amb Robert Anglada, carter, i la casa va canviar de motiu i va passar a dir-se cal Carter (explicat anteriorment).

Cal Sastric de Plaça

Família Salgas. Duien una botiga de pesca salada. S'anomenaven així perquè eren familiars de cal Sastric i vivien a la plaça Petita.

Cal Sastric

De cognom Salgas. Era sastre i germà de la Maria Salgas de ca la Tres Cinquanta.

Cal Senyor Mir

Joan Mir. Havia estat director i mestre de les escoles. (C6)

Ca la Senyora Adela

Adela Viader. (B29)

Ca la Senyora Genís

De cognom Genís.

Ca la Senyora Maria de París

Maria Concepció Pagès. Vivia a la casa com a llogatera i es dedicava a fer classes de francès. En morir, els amos, que no eren del poble, van vendre la casa. (C2)

Ca la Senyora Rosa

Rosa. Es dedicava a la venda de llet. (B34)

Ca les Senyores Perera

Germanes Perera, noms desconeguts. (B26)

Can Serreta

Família Planas. Eren els propietaris de dues parcel·les; en una hi tenien la casa particular i una botiga de roba, i a l'altra, el taller mecànic (B23).

Cal Sillé

Narcís Maymí Pica. Era el propietari d'un cafè anomenat el Sillé. Es diu que el motiu ve del fet que un avantpassat seu s'havia dedicat a fer selles de muntar a cavall. El seu fill, l'Esteve, va continuar el negoci en temps de la República, i allà era on es reunia l'Ateneu Cultural.

Can Silvestre

Silvestre Adroher. Es dedicava a la pastisseria i a la venda de queviures. Silvestre era el nom del fundador, i després de mort la pastisseria continuà anomenant-se igual.

Can Siset Fuster

Narcís. Es dedicava a la fusteria. Era molt graciós i sempre en tenia alguna a punt per dir.

Can Siset Sastre

Narcís Negre, casat amb Maria Nin. Era sastre i casa seva també era coneguda com a cal Sastre Negre.

Can Siset

De cognom Noell. Era músic. Motiu d'origen desconegut.

Can Sixto

Sixt Vinyes. Era llauner i va obrir una botiga d'objectes de regal i per a la casa, que més endavant va continuar el seu fill.

Ca la Sucarrats

Nom, cognom i origen del motiu desconeguts.

Can Sotana

Mossèn Garcia. El motiu era degut a la sotana que duen els capellans per vestir.

Ca la Subidera

Família Dalmau. Dirigien un hostal. Antigament a la casa hi havia viscut la família Subider, quan els Dalmau van anar-hi a viure se'ls va deixar el nom dels antics propietaris però feminitzat.

Can Sucrana

Nom, cognom i origen del motiu desconeguts.

Can Supien

Lauro Juan. Era un dels representants d'una empresa de màquines de cosir i també es dedicava a arreglar-ne. Motiu d'origen desconegut.

Can Surís

Josepa Surís. (B15)

T

Can Taret-Taret

L'anomenaven així perquè tenia la malaltia del parkinson i sempre tremolava.

Cal Tet

Josep Bosch Turró. Era cosí d'en Boreja jugava a futbol amb el Cassà. Motiu d'origen desconegut.

Can Tibau

Cosme Tibau. Era el propietari d'una pastisseria.

Can Tixerres

Manel Turón. Era el propietari d'un taller on arreglaven sabates. Origen del motiu desconegut.

Cal Tòfol

Cristòfol Frigola. Tòfol és el diminutiu del seu nom.

Cal Toro

Quim i Joan Casabó Comas. Podria ser el motiu degut a un avantpassat que menjava molt.

Can Torres

Família Torres. Eren els propietaris d'una botiga de comestibles, on posteriorment s'hi va instal·lar la botiga

d'electrodomèstics del Curt, en Josep Salvador.

Can Tramuntana

Família Vinyoles. Eren els propietaris d'una botiga de queviures que encara existeix a dia d'avui i que duu el mateix nom. S'anomenen així perquè van venir de l'Empordà, on acostuma a bufar la tramuntana.

Ca la Tres Cinquanta

Germana del sastre Salgas i cosina de cal Sastric de la Plaça. L'anomenaven així perquè quan encara tot anava a rals, a la seva merceria quasi totes les coses valien "tres cinquanta".

Can Treseta

Origen del motiu desconegut. També era conegut com can Poldu.

Can Trinxeria

Família de Trincheria. Propietaris rurals molt acabats, eren una de les famílies més riques del poble i venien d'Olot.

Can Tulí Maymí

Antolí Maymí. Era el propietari d'una barberia.

U

Ca l'Untat

De cognom Arderiu. Era el propietari d'una taverna. Motiu despectiu.

V

Can Vaquero

Calixto Vaquero. Casat amb la Carmen Preses i pare de la Rosa Vaquero.

Can Veray

De cognom Pagès. Eren els propietaris d'una taverna.

Can Vergeli

Família Vergeli. Eren els amos d'un taller mecànic (A20), i vivien en una casa al mateix carrer. (A1)

Can Verges

De cognom Tarrés. Era sastre. La casa

donava a dos carrers, al dels Dolors, i al de Roscada. Origen del motiu desconegut

Can Vicençó

Vicens. El motiu és un diminutiu del seu nom.

Can Vidal

Emilio Vidal. Tenia un taller on arreglava i construïa maquinària per a les fàbriques.

Can Vila de les Carretes

Vicenç Caldas Llonch, casat amb Carmen Fuyà. Com que es dedicava al transport, també era conegut com en Vila de les carretes. El seu fill, en Ramon Caldas, va continuar amb el negoci, i com solia passar va heretar el motiu del seu pare. Primer tenien la residència al carrer Ample (B28), i més tard van traslladar-se al Raval, on se'ls continuà dient igual.

Can Vilahur

Família Vilahur. Tenien una fàbrica de taps de suro. (B20)

Can Vilallonga

Família Vilallonga. Eren els propietaris d'una impremta.

Can Voleia

Se'ls anomenava així perquè venien cacaus i avellanes tot "voleiant" pel poble.

X

Cal Xai

Motiu d'origen animal.

Ca la Xamariga

De cognom Caldas. Origen del motiu desconegut. (B21)

Ca la Xarxa

Angeleta. Tenia una botiga de fruita, a més a més a l'hivern venia avellanes i cacaus torrats al cinema i a l'estiu gelats. L'anomenaven així perquè un dia tornant de la peixateria uns tapers li van preguntar si el peix d'aquell dia era

fresc, i ella respongué: "I tant que és fresc, és de la xarxa!". Primer vivia al carrer dels Dolors, després va traslladar-se al Puigcugul on els veïns l'anomenaven cal Xarxo, i finalment acabà al Raval, on va tornar al motiu original.

Cal Xef

Narcís Cabarroques. L'anomenaven així perquè de jove se'n va anar a aprendre a fer de cuiner, i un cop va tornar va obrir un cafè anomenat el Kursaal.

Can Xena

Brígida. Origen del motiu desconegut.

Can Xens Sastre

Vicenç Gruart. Era sastre. "Xens" és diminutiu de Vicenç.

Can Xico Mas Nou

Pere. També li deien en Peret de can Xico Mas Nou. El motiu prové d'una casa de pagès.

Can Xifra

Família Xifra. L'home havia sigut el sereno del poble. Era el fill de can Xifra del carrer Major, i en canviar-se de casa va endur-se'n el motiu.

Can Xurri

Cebrià Castelló Pericot. Quan va construir la casa va posar una placa a l'entrada on es llegia can Cebrià Cas perquè no era prou gran per posar el cognom sencer. Un dia, un nen va llençar una pedra que va anar a parar a la lletra "c" de Cebrià, fent que semblés una "x", i a partir de llavors la gent va començar a anomenar-lo can Xurriacas, fins que van acabar escurçant el motiu i van acabar dient-n'hi can Xurri. (A33)

Z

Can Zorrilla

Martí Oller. Era el propietari d'una fàbrica de taps de suro. El motiu podria fer referència al dramaturg espanyol del segle XIX.

Estudi de la relació

Aplicant l'estudi d'Enric Moreu-Rey descrit a la part teòrica, proposo dues maneres de classificar els noms de casa i motius trobats. Abans però, cal dir que pel fet que la majoria de noms de casa eren els noms o cognoms de les persones que hi vivien, no estan inclosos dins aquestes classificacions.

Nivell morfològic

I. **Diminutius:** ca l'Anneta Llevadora, ca la Pipeta, can Cosmet, can Siset Fuster, cal Tet, can Matetes, can Martinet, cal Sastric, ca les Pepetes, ca la Juanita, ca la Carmeta, ca la Carmeta Nyiga, can Calcetes.

II. **Despectius:** can Matot, can Bordoi (bord), cal Percuello, ca la Xamariga, can Vicençó, can Moriscot, cal Nanarro.

III. **Feminitzacions:** can Botanch va passar a anomenar-se ca les Botanch en morir-se el pare i quedar només les dues germanes, i el mateix va passar amb ca les Mingues. També podien deure's al fet que les dones eren anomenades com un dels homes de la casa: ca la Panissa (Panís), ca la Peia (Pompeu), ca la Ramiona (Ramió), ca la Rebaixina (Rebaixi), ca la Carmeta Nyiga (Nyigo).

IV. **Masculinitzacions:** ca la Conxa va canviar-se per cal Conxo en ser heretada pel fill, i el mateix va passar amb cal Gorristo (Gorrista) i can Treseta (ca la Treseta).

V. **Castellanització:** en comptes de dir el nom en català castellanitzat: ca la Dolores de Plaça, ca la Juanita, ca l'Orejes.

VI. **Modificacions per semblança:** cal Bardal és conegut per alguns com cal Pardal, ca la Güella és coneguda per d'altres com ca l'Agulla, can Broques és conegut per molts com can Troques.

Hi ha altres casos en què es fa el diminutiu però s'hi afegeixen alguns sons: ca la Nort (Leonor), can Sano (Dausà), can Xens (Vicenç).

Feta aquesta classificació podem observar que eren molt abundants els diminutius.

Les feminitzacions també són molt abundants, i més que les masculinitzacions, cosa que demostra el masclisme de la societat, en què eren més usats els noms i motius masculins que femenins.

Nivell temàtic

La majoria de noms de casa són o bé noms o bé cognoms de les persones que hi varen viure, i no he cregut necessari fer-ne la llista. Tot i així a continuació en trobareu molts d'altres que es poden classificar en diferents categories.

I. Parentiu per consanguinitat: cal Germà

II. Parentiu per filiació: cal Noi Martí

III. Circumstàncies de la naixença i la filiació: cal Bord, cal Bordoi

IV. Ètnies: can Moriscot

V. Característiques físiques:

V.1. Dimensions del cos: ca la Carbassuda, cal Menut, can Nanet, cal Curt, can Martinet

V.2. La pell. El color: cal Mulato, ca la Rosa Morena

V.3. El cabell i el pèl: can Barbeta, can Patilla, cal Ros

V.4. El cap i parts del cap: ca la Carbassuda

V.5. El cos i els membres: ca la Maria Cama

V.6. Invalidesa, deformacions: cal Cisteller Coix, ca l'Orella Tallada, cal Sabater Coix

V.7. Malalties i malalts: can Taret-taret, can Mingo Xalat

V.8. Peculiaritats en el caminar: cal Ràpid

V.9. L'edat: can Galà Petit

V.10. Bellesa i lletgesa: ca la Maria Maca

V.11. Vegetals: ca l'Escarola, cal Fesol

V.12. Animals: can Nyol (Rossinyol), can Papallona, cal Xai, cal Toro, ca la Rebaixina, cal Poll

V.13. Personatges històrics: can Platón, can Zorrilla

V.14. El vestit: can Joan de la Bata, can Sotana

VI. Singularitats del caràcter:

VI.1. Vanitosos i avars: ca l'Orejes

VI.2. Pobres: can Calau Pobre, can Calcetes, cal Ferrer Pobre, can Misèria

VI.3. Bruts i deixats: ca l'Untat

VI.4. Amants de la gresca: el Dinàmic, can Mingo Xalat

VI.5. Vius i mancats d'escrúpols: cal Garneu i ca la Criminala (per ordre d'aparició)

VI.6. El sexe: can Cigala

VI.7. Ironia: cal Querido, can Bits, can Nosa, el Conde

VI.8. Insult pur: can Cap de Pasta

VII. Els oficis: ca l'Agutzil, ca l'Anneta Llevadora, ca la Gorrista, cal Paraigüero, ca la Martina Espardenyera, ca la Maria de les Mitges, can Bagué Gallinaire, cal Biciclista de la Coma, cal Cadiraire, cal Campaner, cal Carboner, ca la Carbonera, cal Carter,

cal Carreter, can Cebrià Flequer, cal Cisteller, ca l'Elvira Gallinaire, ca l'Esclopeter, ca l'Estanquera, cal Ferre de Tai, ca la Gorrissa, can Joan Esclopeter, can Juanola Biciclista, ca la Lletera, cal Paleta, can Pau Poller, cal Peroler, ca la Planxadora, can Quimet del Llum, cal Ros Flequer, cal Sastre, cal Sastric, can Siset Fuster, can Siset Sastre, can Vila de les Carretes, cal Xef, can Xens Sastre

VIII. Dedicacions constants no professionals:

VIII.1. Música: ca la Pianista, can Nyol

VIII.2. Amor a animals i plantes: can Falgueres

VIII.3. Menjar i beure: can Canela

VIII.4. Vici de fumar: can Pipes

VIII.5. Religiositat: can Rosaris, can St. Pere, can Beneitpà, can Déu, ca l'Escolà

VIII.6. Fets de la parla habitual:

– Dels afectats: ca la Tres Cinquanta, cal, ca la Maria Sagamba, can Misèria, ca la Xarxa

– Conjunt del poble: cal Senyor Mir, ca la Senyora Adela, ca la Senyora Genís, ca la Senyora Maria de París, ca la Senyora Rosa, ca les Senyores Perera

IX. Sobrenoms procedents de prenom, cognoms:

IX.1. L'afèresi: can Doru (Isidoro), can Tòfol (Cristòfol), cal Tet.

IX.2. L'apòcope: can Xurri (Xurriacas)

IX.3. Renoms corresponents al motiu d'una altra casa: can Cebrià de can Xurri, ca l'Esperança Pipes, ca l'Hospitalé, can Castelló, can Falgueres, can Vila de les Carretes

IX.4. Renoms manlevats al nom o renom d'una botiga: ca l'Adelina, ca l'Arpa, can Barrebola, can Barretina, can Benet, can Cristià, ca la Lluna, el Rotllo, cal Siller, can Silvestre, ca la Subidera

IX.5. Renom tret del nom d'un animal:

X. Sobrenoms procedents de corònims:

X.1. Metonímies: can Tramuntana

XI. Sobrenom procedents de topònims:

XI.1. Simples: can Parlavà, ca la Maria de París

XI.2. Corresponents a adjectius toponímics: cal Ganxó

XII. Sobrenom relacionat amb una activitat no constant: can Voleia

En aquest apartat de l'estudi destaquen clarament els noms d'ofici. Fixant-nos-hi amb més detall veurem que molts d'ells avui dia ja s'han perdut o no els queda gaire, i això és degut a la industrialització i als canvis socials, culturals i demogràfics que se'ls han anat "menjant" a poc a poc.

També hi ha una gran quantitat de noms de botiga, i és que en aquella època era molta la gent que tenia un negoci.

Per últim m'agradaria comentar l'apartat de fets de la parla habitual, on em refereixo a les persones que per decisió popular rebien el tractament formal de senyor o senyora, això s'explica pel fet que aquestes persones eren majoritàriament gent d'estudis, farmacèutics, metges, mestres, etc., o persones grans per qui la població sentia un profund respecte.

Anecdolari

En algunes entrevistes, m'he trobat amb gent molt animada que sabien mil i una anècdotes de la gent del poble que surt al treball, i a continuació en poso algunes.

En Moriscot: En Moriscot fill, de petit era molt rebel, i quan feia un rebec, que els seus pares aguantaven perquè era molt consentit, deia: "Pare, mare: ara trencaré una mitja!"- "Trenca'n un de petit fill, que no val tant!"- contestava el pare.
Popular

En Nyigo: A en Nyigo, el servien a cos de rei. Cor que vols, cor que desitges. Primer dinava ell, i quan havia acabat ho feien els altres.

Una vegada va anar a Montserrat, i mentre feia l'arròs, que per cert hi tenia molta traça, un dels acompanyants li anava dient:

-Nyigo, poc foc; Nyigo, poc foc.

Aquest es va *emprenyar* i tot cridant va dir:

-Poc foc, poc foc?!-. *Fot* cossa a la paella en direcció a Monistrol i afegeix: -Au, ja hem dinat, cap a Cassà amb tartana.

Recull d'anècdotes de Joan Maymí

En Taret-Taret: Un any per la Festa Major van col·locar un tir de coloms. En aquest entreteniment calia tocar un colom. En Benet Pintor i en Taret-Taret van fer una juguesca a veure qui el tocava,

Primer prova en Benet i no el toca.

Tira en Taret i el fa caure, però no es conforma i torna a tirar. Apunta i el toca.

En Benet ho torna a intentar i res de res. Aleshores indignat diu:

-Com *collons* no el vols tocar si apuntes a tot arreu!

(En Taret tenia Parkinson i tremolava continuament).

Recull d'anècdotes de Joan Maymí

El Sastric: El Sastric havia estat el primer tartaner i després xofer del metge Alemany. Val a dir que fou xofer d'un dels primers automòbils de Cassà.

Un dia el van avisar que anés a recollir el doctor per a un cas urgent. Sí, sí que l'home recull el cotxe al garatge i amb promptitud queda situat davant la porta de cal metge, amb el cotxe engegat i ell al volant a punt de marxa. Sent que el doctor surt de casa seva, s'obre la porta del cotxe, puja i, de cop sent que la porta es tanca. Posa la marxa i surt rabent, amb tota la velocitat que es vehicles d'aquell temps i les carreteres permetien, cap a Riudellots, on sabia que havia d'anar el metge.

Ja passat Campllong i en no saber exactament la casa on anaven, sense girar-se pregunta al doctor per la casa. En no rebre resposta es gira i quina sorpresa és la seva quan veu que no porta ningú. Esverat perquè ha perdut el metge gira cua, torna al poble i troba el doctor Alemany davant la porta amb les mans enlaire, queixant-se d'haver-lo deixat.

I és que el cop de porta de l'auto el va donar el doctor quan va recular a casa seva per tal d'anar a buscar quelcom que s'havia deixat.

Recull d'anècdotes de Joan Maymí

Can Punset: L'avi Punset no s'havia deixat visitar mai per cap metge i, és clar, va arribar als noranta anys. "La qüestió és arribar als noranta", que deia l'avi. "Fixeu-vos, que pocs n'entenen d'aquesta edat per endavant".

Però va arribar un dia que estava tan acabat que li van haver de dir: "Joan, ara sí que hem d'anar a buscar al metge". "Més val que aneu a buscar en Siset Fuster". va ser la seva resposta, i es va morir l'endemà.

Recull d'anècdotes de Joan Maymí

En Calau Pobre: En Calau Pobre era un personatge que es passava moltes hores al cafè. Un dia d'estiu de poques pluges, en què el blat de moro s'estava perdent, en Calau va sentir una conversa al bar entre en Pepet Dalmau, en Lluís Frigola i d'altres, tots ells propietaris, sobre la pluja i que els caldria fer rogatives. Aleshores en Calau es va posar a la conversa i els va dir:

- Si feu rogatives, Déu no us farà cas i a mi sí que me'n farà, dirà: "Per una vegada, quedem bé"; en canvi vosaltres, si li ho demaneu cada dia!

Recull d'anècdotes de Joan Maymí

Can Parlavà: La mestressa de can Parlavà va encarregar a una minyona que anés a una casa del carrer dels Dolors a buscar

unes torradores de castanyes. La va rebre el noi de la casa, que no sabia pronunciar la erra, i les hi va deixar molt empipat. Al dia següent aquest noi va parlar amb la mestressa i li va dir:

Sap que té una minyona molt mal educada? Es burlava de mi perquè tinc aquest defecte i m'escarnia, va demanar-me les "togadoges de castanyes".

No... tranquil! És que ella tampoc sap dir la erra.

Recull d'anècdotes de Joan Maymí

Cal Sastric de Plaça: Antigament hi havia una bomba d'un pou d'aigua al mig de la plaça Petita, i tots els veïns anaven a pouar aquella aigua. Una vegada, un veí va veure a la minyona de cal Sastric vestida amb la camisola de dormir, pouant aigua a les dues de la matinada. Després que es repetís aquest fet durant tres dies seguits, el veí va anar a trobar-la un matí i li contà el que havia vist i li va preguntar per què anava a buscar aigua a aquelles hores. Ella va respondre-li que allò no era veritat. Aquella nit va tornar a passar el mateix, i amb molt de compte l'home va tallar-li un trosset de camisola amb unes tisores. L'endemà li va dir que mirés bé el camisoló, ella va veure que n'hi faltava un tall, i el veí li ensenyà el que li havia tallat. Llavors es van adonar que la noia era somnàmbula i s'aixeca-va del llit adormida.

Recull d'anècdotes de Joan Maymí

Cal Bord: El dependent de la fleca de cal Bord era una mica sord, i tenia per costum adormir-se dins la pastera un cop acabada la feina. La Maria Dolors Godoy, llavors una nena, va anar a buscar el pa allà al "taller" en comptes d'anar directament a la fleca perquè li quedava més a prop de casa. En entrar no va trobar ningú, llavors va cridar, i quin va ser el seu ensurt quan va veure sortir el Bord de dins una pastera, vestit només amb uns calçotets i ple de farina de dalt a baix! La pobra Maria Dolors va arrencar a córrer xisclant cap al carrer.

Cal dir que llavors no era tan habitual com ara veure un home en roba interior, i menys d'aquesta manera.

Maria Dolors Godoy

Ca les Mingues i Ca les Pepetes: Un dia vingué un oficial de l'exèrcit al poble i demanà a un home que passava pel carrer on podia trobar una merceria. Aquest li respongué:

"Pot anar a ca les Pepetes a la plaça Petita, o bé a ca les Mingues, aquí, a les Barraquetes."

"No... no! Jo demano una merceria de veritat!"

Lluís Ubach i Maria Puig

Bibliografia

LÓPEZ I MONTFORT, A. *Malnoms, una part de la història del meu poble*. Les Alqueries, 1997.

GRAU IVERDÚ, A. *Noms de lloc i de persona i renoms del poble de Vallmoll*. Monografies de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, 2000.

AMIGÓ I ANGLÈS, R. *Noms de lloc i de persona del terme de Prades*. Reus: Associació d'Estudis Reusencs; Ajuntament de Prades, 1985.

ROIGÉ I FIGUERAS, D. *Els noms de lloc i de persona de Riudecanyes*. Reus: Centre d'Estudis de la Comarca de Reus, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1989.

MOREU-REY, E. *Renoms, motius, malnoms i noms de casa*. Col·lecció "Llengua viva", 1981.

MORÉ I AGUIRRE, D; SALLÉS FERNÁNDEZ, C. *Diccionari de més de mil mots de la història de Tossa*. Ajuntament de Tossa i Centre d'Estudis Tossencs, 2009.

MAYMÍ RICH, J. *L'Abans. Recull gràfic de Cassà de la Selva 1890 - 1965*. Efadós, primera edició, octubre 2006.

BASART, A. *Els noms de casa del Firal*, treball de recerca IES Cassà de la Selva, 2007

NIN, J; TOLOSÀ I XIRGO, J. *716 motius del poble de Cassà de la Selva*, març 2009.

TOLOSÀ I XIRGO, J. *269 motius de cases rurals del terme de Cassà de la Selva*, 2009.

<http://dlc.iec.cat>

<http://www.onomastica.cat>

El treball guanyador del VIII premi de recerca Plecs Joves, tutoritzat per Jordi Vila, ha estat adequat per la seva autora per a aquesta publicació. Aquest premi guardona el millor treball de recerca de batxillerat de l'IES Cassà segons les bases establertes per conveni, signat durant el mes de març de 2003, entre l'Ajuntament de Cassà de la Selva i l'IES Cassà.

Fitxa

AMCS. Arxiu Municipal de Cassà de la Selva
Rambla 11 de Setembre, 107

Tel. 972460005

Fax 972464371

arxiu@cassa.cat

www.cassa.cat

Arxivera: Dolors Grau i Ferrando

Edita: Ajuntament de Cassà de la Selva

Impressió: Palahí AG - www.palahi.cat

Dipòsit legal GI-1989 / 92

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona

